31/07/2020

О. Велибор Џомић: Потврдила се исправност наших ставова о спорним дискриминаторним одредбама Закона

Протојерej-ставрофор Велибор Џомић, координатор Правног савјета Митрополије црногорско-приморске сматра да су преговори са Владиним експертским тимом о Закону о слободи вјероисповјести ипак донекле помјерили прошлогодишњи непомјерљив став Владе о измјени спорних тачака овог закона.

„Ипак се помјера. Ви се сјећате, током 2019. године био је непомјерљив став представника Владе да једноставно ми треба да чујемо то што они хоће, и да аминујемо то што они хоће. Наравно, Црква на то није могла да пристане, односно не може да пристане на било шта што је у супротности са Јеванђељем и са оним што јесте црквени поредак, црквено устројство и што јесте право и интерес Цркве. Када је усвојен закон, на онакав начин у ноћи између 26. и 27. децембра прошле године, изговорено је да нема приче о

било каквој промјени или измјени закона, него само о примјени закона. Прво је било прича да нема дијалога, па онда да нема приче о промјени односно измјени закона, а онда смо ипак дошли до дијалога на највишем нивоу, између представника наше Цркве, између епископа који имају канонску јурисдикцију на територији Црне Горе и представника Владе, а потом и на експертском нивоу између стручних представника наше Цркве и Владе Црне Горе. Онда је опет било да нема помјерања око овога или онога, па ево видјели смо да смо се помјерили и око управног и судског поступка, па смо се помјерили и око оне одредбе по којој је било прописано да ће сходно члану 64. Закона, након завршетка управног поступка такозваног прекњижавања црквене имовине на државу, како смо ми то назвали, државни орган одлучити о даљем начину коришћења, па је онај адвокат то објашњавао тиме да није ништа страшно да црква буде и посластичарница, пицерија или неки други јавни објекат, дакле онда смо дошли до тога да смо се помјерили и у том дијелу да су представници Владе предложили да чак и у случају када би се у судском поступку доказало, што је по мени немогуће право својине државе над неком црквом или манастиром или неком црквеном непокретношћу, да би вјерска заједница која користи ту црквену имовину и те сакралне вјерске објекте то и даље наставила“, казао је Џомић за Радио Светигору.

Он додаје да незадовољство постоји, једних са мање, других са можда више права, али такође закључује да се са преговорима ипак одмакло далеко више него што су многи и очекивали.

„Потврдила се исправност ставова наше Цркве у правном и црквеном смислу о спорним и проблематичним, непримјењивим, неуставним и дискриминаторним одредбама закона“.

Изражавајући жалост што на последњем сусрету преговарачких тимова није дошло до коначног усаглашавања ставова, протојерej Џомић истиче да су се ствари у једном дијелу ипак промијениле.

„Ово вријеме које је прошло, претходних неколико мјесеци, је јасно показало да се сваки став правних представника Митрополије потврдио, али жалосно је што смо дошли у ситуацију да мора толико енергије да се троши, и толико времена за једноставне ствари које су правно лако рјешиве“.

Што се тиче дијела преговора који се дотичу питања својине црквене имовине, координатор Правног савјета МЦП сматра да је и ту учињен дјелимични помак, али да нажалост није било могуће доћи до рјешења,

будући да је Црква директно била условљена регистрацијом у замјену за договор око измјене члана 62. Закона, који се у пакету са члановима 63. и 64. бави питањем својине црквене имовине.

„Појавио се тај предлог измене и допуне члана 63. и 64. Закона и у принципу то и није било лоше, из простог разлога што је уважена чињеница која је једино правно одржива, у Црној Гори и логички одржива, дакле да се о имовинским правима искључиво може решавати у парничним поступцима пред редовним судовима. То је био и став Венецијанске комисије и самом том чињеницом да су то прихватили показује да они нису имплементирали ону препоруку Венецијанске комисије у закон, на шта смо ми благовремено указали. Такође, рекао сам за измјену члана 64. и то није било лоше. Наравно, то је имало своју политичку димензију, управо да би се обесмишљавао овај не само поклич и услик, него завјет – Не дамо светиње. Међутим, оно што јесте спорно то је што се пренебрегао члан 62. јер чланови 62. 63. и 64. чине једну органску цјелину у том закону и то је могло да се доради, да се тај члан 62. евентуално мало доради, у дијелу да се умјесто оног експлицитног да су вјерски објекти и земљишта који су саграђени из јавних средстава, прихода државе, заједничким улагањима грађана итд. до 1. децембра 1918. државна својина, морало би то – да су државна својина – да се измијени, него за које неко тврди да су државна својина, а то да ли јесу или нијесу ћемо да утврдимо на суду. Нажалост, шеф владиног експертског тима, подпредсједник Владе и министар правде Зоран Пажин, није дао да се о томе разговара. Он је једноставно условио било какву причу о измјенама чланова 63. и 64. нашим експлицитним изјашњавањем да ли је Црква спремна да се региструје. Ја сам у име нашег тима стрпљиво, мирно и надам се аргументовано и стручно, а ево на то је данас указао и др Владимир Лепосавић у свом ауторском чланку који је објављен на порталу наше Митрополије, прво указао дакле да у ноћи између 26. и 27. децембра, у оном хаосу када је усвајан закон, питање евиденције, односно поштовање правног субјективитета Митрополије и епархија СПЦ и других цркава и вјерских заједница које постоје на територији Црне Горе до дана ступања закона на снагу, дакле, да и та одредба и тај наш предлог уопште није био спорaн. И они су ту ноћ били спремни да га прихвате, како су рекли, али нису били спремни да прихвате ово о судском поступку. Такође, на састанку 11. марта на експертском нивоу, речено нам је да то за њих није спорно. Онда сам их питао, ако то није било спорно, дакле питање правног субјективитета, поштовање континуитета правног субјективитета Цркве није било спорно 26. и 27. децембра 2019. ни 11. марта 2020. зашто је то спорно 20. јула 2020? Одговор, наравно, нисам добио. Друга тачка на коју сам указао, у име наше

делегације јесте да овај закон прописује три могућности: прва је могућност евиденције, друга је могућност регистрације и трећа је могућност слободног вјерског дјеловања које подразумијева слободу вјерског дјеловања, али без правног субјективитета вјерске заједнице, и када неко поступа на један од три допуштена, законом прописана начина, он тиме поштује и закон и државу, и питао сам подпредсједника Владе, зашто ви нас унапријед стављате у један тор који ви хоћете, када ми имамо три могућности испред себе? Наравно, одговор је био тај да они желе да ми испоштујемо државу, њен правни поредак и њен закон, на шта је добијен одговор да Црква поштује државу, да Црква поштује правни поредак и да то питање уопште није питање поштовања државе и њеног правног поретка, него је ово једна уцјена, уцјењивачка поставка која није добра и која не води добру. О чему се ради. Намјера законодавца је овдје врло подла, право да вам кажем. Тешка је ријеч, али је тачна. Поновним подношењем захтјева за евиденцију или регистрацију, отвара се поступак који се завршава доношењем рјешења као управног акта којим се додјељује нови правни субјективитет одређеној цркви или вјерској заједници. Нама чак нису дали ни то, него су нас гурнули у процедуру за будуће новоформиране вјерске неке нове заједнице, рецимо, не дај Боже, да сјутра неко хоће да формира, три грађанина да формирају Мунову унификациону цркву или неку другу сајентолошку рецимо организацију, е у тај поступак је гурана Митрополија и остале епархија наше помесне цркве. Прво, то је понижење за Цркву, са друге стране имам озбиљне информације да такво рјешење није прихватљиво ни за друге традиционалне цркве и вјерске заједнице у Црној Гори, и зато је дакле ово очевидно била једна уцјена са разлога да се тај експертски дијалог не заврши и да се Црква доведе у ситуацију да не може да прихвати самопоништење, самоукидање, самопонижење у име било каквих или било чијих партијских или идеолошких интереса“, казао је отац Велибор.

Упитан да прокоментарише однос ЕУ и других међународних адреса према питању Закона о слободи вјероисповјести у Црној Гори, он је казао да међународне институције у овом случају гледају стандарде у остваривању права.

„У том њиховом понашању ја видим следеће, и мислим да на томе треба инсистирати: сви подржавамо доношење закона којим ће се ближе уредити начин остваривања слободе вјероисповјести у индивидуалном и колективном аспекту и регулисати на бази одвојености положај Цркве и вјерских заједница, и сви сматрамо да то треба да буде усаглашено са међународним стандардима. Значи, ја овдје прво видим да нема никакве подршке за овакав закон из ЕУ и са других релевантних међународних адреса. То је кључно

питање и то је кључна ствар по мом мишљењу. Нико није подржао овакав закон, напротив, позив за дијалог, када се тај дипломатски језик протумачи, он значи да закон није добар, и да је закон произвео проблеме и да кроз дијалошку форму они који су погођени тим проблемом и они који су изазвали проблем треба да дођу до заједнички прихватљивог рјешења. И управо позив на дијалог, позив на рјешење проблема, позив на заједнички пут до изналажења решења је управо највећа критика доносиоцу овога закона и предлагачу закона, то су значи Скупштина и Влада и онима који су га припремали, такозвани експерти из још увијек непознате радне групе, чији састав ево ни ја не знам до дана данашњег“.

На крају разговора за Радио-Светигору отац Велибор закључује да је у овом периоду када се приближавају избори у Црној Гори, даљи дијалог потребно одложити и све дијалошке капацитете сачувати „за послије избора“.
„Било би сад у овом моменту веома проблематично да се отварају нови дијалози. То би било схваћено да је у функцији избора, пропаганде партијске, политичке итд. и мислим да то не би било добро. Нека прођу ови избори. Црква је увијек била, јесте и остаје отворена за дијалог. Проблем овај није ријешен, он постоји и даље. Са изборима, без избора, прије избора, послије избора, значи ми 20. и 21. јула нијесмо ријешили. Проблем нас, као и друге проблеме које Црна Гора има као и свака држава чека и после избора, ако буду одржани 30. августа. Ми имамо свој став. Тај став је врло јасан, једноставан, правно врло утемељен, чињенично аргументован, мислим да ће поново морати да се сједне за сто и да се разговара и да се дође до рјешења, јер је то и захтјев и ЕУ и нико као што сте видјели са међународних адреса није оптужио Цркву да је она прекинула или да је она одбила дијалог“, закључио је координатор Правног савјета МЦП, протојерej-ставрофор Велибор Џомић.

Оливера Балабан

— mitropolija.com